

Time: 3 Hours

Marks: 100

N. B. (1) All questions are **compulsory**.

(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.

(3) Use of simple calculator is **allowed**.

(4) Working notes should **form part** of your answer.

Q 1A) Multiple Choice Questions: - (Any 10)

(10 Marks)

i) In Contract costing loss of Material by Fire is credited to _____.

- Financial Profit & Loss A/c
- Costing Profit & Loss A/c
- Contract A/c
- Contractee's A/c

ii) Cost ledger contains _____.

- All personal A/c
- All impersonal A/c
- All nominal A/c
- All real A/c

iii) If cash received is 80% of work certified which is Rs. 4,80,000, Work certified will be _____.

- Rs. 4,80,000
- Rs. 6,00,000
- Rs. 6,20,000
- Rs. 3,40,000

iv) If sales are Rs. 5,00,000; variable costs are Rs. 2,00,000, the P/V ratio will be _____.

- 60%
- 40%
- 20%
- 45%

v) Normal loss is calculated at a certain percentage of the _____.

- Units introduced in the process
- Direct materials
- Cost of input
- Direct labour

vi) Output is 2,500 units. Normal loss is 300 units. Abnormal loss is 200 units. The input is _____.

- 2,000 units
- 3,000 units
- 1,500 units
- 2700 units

- vii) If standard cost of labour is Rs. 96,000 & actual cost incurred on labour is Rs. 97,800, the labour cost variance is _____.
- 1,800 F
 - 1,800 A
 - 1,93,800 A
 - 1,93,800 F
- viii) Process costing is applicable to _____.
- Paper Industry
 - Transport Company
 - Printing Press
 - Repair works
- ix) Stores ledger control account includes _____.
- All overheads incurred in process
 - All wages incurred in process
 - All purchases of material for the stores
 - All indirect expenses incurred in process
- x) An activity which generates cost is a _____.
- Cost drivers
 - Cost unit
 - Cost pool
 - Cost centre
- xi) If contract price is Rs. 15,00,000, work certified is Rs. 9,00,000. The amount transferred to Profit & Loss A/c would be _____.
- $\frac{1}{3}$ of Notional profit * Cash received / Work certified
 - $\frac{2}{3}$ of Notional profit * Cash received / Work certified
 - 60% of Cash price
 - 60% of work certified
- xii) In marginal costing, increase in selling price _____.
- Does not affect BEP
 - Lowers the net profit
 - Increases BEP
 - Lowers the BEP

Q 1B) True or False (Any 10)

(10 Marks)

- Contract price is equal to work certified.
- Abnormal gain is credited to Process Account.
- Margin of safety is the excess of Breakeven sales over actual sales.
- Direct wages are debited to Wages Control Account.
- Work certified is a part of WIP.
- Process account is credited by scrap value of normal loss.
- WIP ledger shows cost of goods unfinished.
- Angle of incidence is angle between total sales line and total cost line drawn in Break Even Chart.

- i) In Target costing, wasteful activities are eliminated.
- j) A Variance Analysis is a difference between standard cost and actual cost.
- k) Idle time variance is always adverse.
- l) Non-integrated accounting is called Interlocking accounting system.

Q 2) Following information is related to a building contract undertaken by Moonlight Contractors for Rs. 25,00,000 and for which 80% of work certified by the architect is being paid by the contractee. **(20 Marks)**

Particulars	Year I	Year II	Year III
Material issued	3,00,000	3,62,500	2,10,000
Direct expenses	12,500	42,500	15,000
Direct wages	2,75,000	3,87,500	2,75,000
Subcontract charges	5,000	6,500	1,250
Plant issued	35,000	-	-
Material at site	5,000	12,500	20,000
Work Certified (Cumulative)	5,87,500	18,75,000	25,00,000
Work Uncertified	7,500	20,000	-

The value of plant at the end of Year I, II, III was Rs. 28,000, Rs. 17,500 and Rs. 7,500 respectively.

You are required to prepare Contract Account for all the three years.

OR

(20 Marks)

Q 2) Twilight Contractors Limited obtained two contracts C1 & C2. Following information was extracted from their books for the year ended 31st March, 2023.

Particulars	Contract C1	Contract C2
Date of Commencement	1 st October, 2022	1 st December, 2022
Contract Price	1,05,00,000	22,50,000
Cash received	80% of WC	85% of WC
Work Certified	21,00,000	13,50,000
Work uncertified	78,000	42,000
Material issued	5,37,000	2,98,800
Material returned to stores	21,000	-
Indirect Material	2,20,000	2,43,900
Direct wages	4,42,500	2,66,250
Direct expenses	2,04,750	46,050
Sub contract charges	41,250	33,750
Administrative charges	4,08,750	2,21,250
Supervision charges	95,550	-
Architect fees	78,000	40,500
Electricity charges	73,200	-
Plant issued at the commencement	33,75,000	18,00,000
Material at site at the end	1,09,500	81,000

Provide depreciation @ 20% per annum, on the original cost of the plant.

You are required to prepare Contract C1 & Contract C2 Account for the period ended 31st March, 2023.

Q 3) A product passes through three processes viz.X, Y and Z.the following details are available from the books and records for the year ended 31st March 2023 **(20 Marks)**

Particulars	X	Y	Z
Unit introduced	32,000	---	---
Cost per unit	16	---	---
Sundry Materials (Rs)	36,000	24,400	22,000
Direct labor (Rs)	10,000	14,000	13,200
Direct Expenses (Rs)	20,800	10,000	7,500
Production Overhead	50% of sundry material	40% of direct Labour	6,800
Normal loss (%)	5%	10%	12%
Scrap value Per unit (Rs.)	12	10	15
Actual Output	30,000	27,500	22,800

The output of each process passes directly to the next process and finally to the finished stock. You are required to prepare:

- Process account
- Normal Loss Account
- Abnormal Loss Account
- Abnormal Gain Account

OR

Q 3) M/s. Flowers Enterprises Ltd provides you with the following information for the month of March,2023 about process A, B & C: **(20 Marks)**

Particulars	Process A	Process B	Process C
Basic Raw Material introduced (unit)	20,000	4,000	2,000
Cost of Raw Material per unit (Rs.)	20	12	18
Actual output (unit)	18,500	18,000	11,000
Direct Expenses (Rs.)	1,65,000	1,75,000	1,95,000
Direct Wages (Rs.)	1,30,000	1,08,720	1,28,132
Indirect Material (Rs.)	21,500	9,200	6,500
Factory Overheads (Rs.)	68,500	50,210	80,000
Normal Loss (as % of total No. of units input)	5%	10%	12%
Scrap Value per unit (Rs.)	6	4	8
Output Transferred to Next Process (%)	70%	60%	---
Output Sold at the end of process (%)	30%	40%	100%
Selling price per unit of the output sold at the end of the Process (Rs)	44	55	90

You are required to prepare Process Accounts

Q 4) Following are the balances in Cost ledger of Amrit Manufacturing Company on 1st April, 2022 (20 Marks)

	Debit(Rs)	Credit(Rs)
Stores Ledger Control Account	34,000	
WIP control account	45,600	
Finished Stock Ledger control Account	24,000	
Cost Ledger Control Account		1,03,600

Following are the transactions for the year ending on 31st March, 2023:

Particulars	Rs
Purchase of Raw material	1,00,000
Material issued to production	94,000
Direct Wages	1,40,000
Factory Overheads incurred	80,000
Selling & Distribution overheads incurred	32,000
Factory Overheads recovered	88,000
Selling & Distribution overheads recovered	31,500
Sales	4,00,000
Stock of WIP at end	50,000
Stock of Material at end	40,000
Stock of finished goods at end	30,000

You are required to prepare following Cost Control Accounts:

- a. Cost ledger control Account
- b. Stores Ledger Control account
- c. WIP Control Account
- d. Finished Stock Ledger Control Account
- e. Costing Profit & Loss Control Account

OR

Q 4 A) From the following particulars, you are required to calculate: (10 Marks)

- 1) Profit Volume Ratio
- 2) Break Even Point
- 3) Profit when sale is Rs.2,50,000
- 4) Sales required to earn profit of Rs. 50,000
- 5) Margin of Safety in 2nd Year.

Year	Sales (Rs.)	Profit (Rs.)
I	3,75,000	25,000
II	4,50,000	40,000

Q 4 B) Calculate Material Cost Variances, Material Usage Variance, Material Price Variance from the following Data: **(10 Marks)**

Standard Quantity per 10 Units of production
Material 70 Kgs @ Rs.5 per kg.
Actual Production for the month=12,000 Units
Actual Material price per kg =@ Rs.5.5
Material used during the month=80,000 kgs

Q 5 A) Explain in detail about features of Contract costing. **(10 Marks)**

Q 5 B) What do you mean by Life cycle costing. **(10 Marks)**

OR

Q 5) Short Notes (Any Four) **(20 Marks)**

- i. General Ledger Adjustment Account
 - ii. Normal & Abnormal Loss
 - iii. Labour Efficiency Variance
 - iv. Significance of variance analysis
 - v. Marginal costing
 - vi. Activity Based Costing
-

Time: 3 Hours

Marks: 100

N. B. (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

- (२) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
- (३) साध्या कॅल्क्युलेटरचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- (४) गणन टिपा तुमच्या उत्तराचा भाग आहेत.

प्रश्न 1 (अ) योग्य पर्याय निवडा (कोणतेही 10)

(10 गुण)

i) कॉन्ट्रॉक्ट खर्चांमध्ये आगीमुळे झालेले मालसाहित्याचे नुकसान _____ ला वर्ग केले जाते.

- आर्थिक नफा आणि तोटा खाते
- नफा आणि तोटा खर्च खाते
- करार खाते
- कंत्राटदाराचे खाते

ii) परिव्यय खाते पुस्तकांमध्ये _____ समाविष्ट आहे.

- सर्व वैयक्तिक खाते
- सर्व अवैयक्तिक खाते
- सर्व नाममात्र खाते
- सर्व वास्तविक खाते

iii) कराराची किंमत रु. 10,00,000 प्रमाणित काम 60% आहे, प्रमाणात कामाच्या 80% रोख मिळालेली

रक्कम रु. 4,80,000. प्रमाणित कार्य _____ असेल

- रु.4,80,000
- रु. 6,00,000
- रु. 6,20,000
- रु. 3,40,000

iv) जर विक्री रु. 5,00,000, परिवर्तनीय खर्च रु. 2,00,000 आणि निश्चित किंमत रु. 2,40,000; नफा/

आकारमान गुणोत्तर _____ असेल.

- ६०%
- ४०%
- २०%
- ४५%

v) सामान्य नुकसान _____ च्या ठराविक टक्केवारीने मोजले जाते.

- प्रक्रियेत आणलेले नग
- थेट सामग्री
- आदान माल किंमत
- थेट श्रम

vi) उत्पादन 2,500 नग आहे. सामान्य नुकसान 300 नग आहे. असामान्य नुकसान 200 नग आहे. तर उत्पादन नग _____ आहे.

- 2,000 नग
- 3,000 नग
- 1,500 नग
- 2700 नग

vii) जर मजुरीची प्रमाणित किंमत रु. 96,000 असेल आणि प्रत्यक्ष मजुरीची किंमत रु. 97,800 असेल, तर श्रम खर्च भिन्नता _____ आहे.

- रु. 1,800 (अनुकूल)
- रु. 1,800 (प्रतिकूल)
- रु. 1,93,800 (प्रतिकूल)
- रु. 1,93,800 (अनुकूल)

viii) प्रक्रिया खर्च _____ ला लागू आहे.

- कागद व्यवसाय
- वाहतूक कंपनी
- छाप खाना उद्योग
- दुरुस्तीची कामे

ix) मालसाठा नियंत्रण खात्यामध्ये _____ समाविष्ट आहे.

- प्रक्रियेत खर्च झालेले सर्व खर्च
- प्रक्रियेत लागणारे सर्व वेतन
- कच्चा माल साहित्याची सर्व खरेदी
- प्रक्रियेत झालेला सर्व अप्रत्यक्ष खर्च

x) खर्च निर्माण करणारी क्रिया म्हणजे _____.

- परिव्यय चालक
- खर्च नग
- खर्च डोह
- खर्च केंद्र

xi) जर कराराची किंमत रु. 15,00,000 असेल , प्रमाणित काम रु. 9,00,000 असेल. तर नफा आणि तोटा खाते मध्ये हस्तांतरित केलेली रक्कम _____ असेल.

- काल्पनिक नफ्याच्या 1/3*रोख मिळाले / काम प्रमाणित
- काल्पनिक नफ्याच्या 2/3*रोख मिळाले / काम प्रमाणित
- रोख किंमतीच्या 60%
- काम प्रमाणितच्या 60%

xii) किरकोळ खर्चामध्ये, विक्री किंमत वाढल्यास. _____

- ना नफा ना तोटा बिंदूवर परिणाम होत नाही
- निव्वळ नफा कमी होतो
- ना नफा ना तोटा बिंदू वाढवते
- ना नफा ना तोटा बिंदू कमी करते

प्रश्न 1 (ब) खालील विधाने खरी आहेत की खोटी आहेत ते सांगा (कोणतेही 10)

(10 गुण)

- a) कंत्राटाची किंमत प्रमाणित कामाच्या समान आहे.
- b) प्रक्रिया खात्यात असामान्य नफा वर्ग केला जातो.
- c) सुरक्षितता सीमांत म्हणजे वास्तविक विक्रीपेक्षा ना नफा ना तोटा विक्री चे जास्त असणे होय
- d) थेट वेतन हे वेतन नियंत्रण खात्यात वर्ग केले जाते.
- e) प्रमाणित कार्य हे प्रगतीपथावरील कामाचा एक भाग आहे.
- f) प्रक्रिया खात्यात सामान्य नुकसानाचे भंगार मूल्य जमा केले जाते.
- g) गतीपथावरील मालसाठा नियंत्रण खाते उत्पादित मालाची अपूर्ण किंमत दाखवते.
- h) घटनांचा कोन म्हणजे ना नफा ना तोटा आलेखात काढलेली एकूण विक्री रेषा आणि एकूण किंमत रेषा यांच्यातील कोन होय .
- i) लक्ष्य परिव्ययामध्ये , टाकाऊ क्रियाकलाप काढून टाकले जातात.
- j) भिन्नता विश्लेषण हे मानक किंमत आणि वास्तविक किंमत यांच्यातील फरक आहे.
- k) निष्क्रिय वेळेचा फरक नेहमीच प्रतिकूल असतो.
- l) अनात्मक परिव्यय लेखापद्धतीला अंतर्गठन लेखा प्रणाली असेही म्हणतात.

प्रश्न २) मूनलाईट कॉन्ट्रॅक्टर्सने रु.25,00,000 मध्ये घेतलेल्या इमारतीच्या कंत्राट आणि ज्यासाठी वास्तुविशारदाने प्रमाणित केलेल्या 80% कामाची रक्कम कंत्राटदाराकडून दिली जात आहे अशाशी संबंधित खालील माहिती आहे. . (२० गुण)

तपशील	वर्ष I	वर्ष II	वर्ष III
साहित्य जारी केले	3,00,000	3,62,500	2,10,000
थेट खर्च	12,500	42,500	15,000
थेट वेतन	2,75,000	3,87,500	2,75,000
उपकंत्राट शुल्क	5,000	6,500	1,250
संयंत्र जारी	35,000	-	-
कंत्राटस्थळावरील साहित्य	5,000	12,500	20,000
काम प्रमाणित (संचयी)	5,87,500	18,75,000	25,00,000
काम अप्रमाणित	7,500	20,000	-

वर्ष I, II, III च्या शेवटी संयंत्राचे मूल्य रु. 28,०००, रु. 17,500 आणि रु. अनुक्रमे 7,500. तुम्हाला तीन वर्षांसाठी करार खाते तयार करणे गरजेचे आहे.

OR

Q 2) ट्वीनलाईट कॉन्ट्रॅक्टर ने C1 आणि C2 असे दोन कंत्राट मिळवले आहेत. 31 मार्च 2023 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी त्यांच्याआर्थिक पुस्तकांमधून खालील माहिती घेण्यात आली आहे. (२० गुण)

तपशील	कंत्राट C1	कंत्राट C2
कंत्राट प्रारंभाची तारीख	1 ऑक्टोबर, 2022	1 डिसेम्बर, 2022
कराराची किंमत	1,05,00,000	22,50,000
रोख रक्कम मिळाली	80% of WC	85% of WC
काम प्रमाणित	21,00,000	13,50,000
अप्रमाणित काम	78,000	42,000
साहित्य जारी केले	5,37,000	2,98,800
साहित्य गोदामामध्ये परत आले	21,000	-
अप्रत्यक्ष साहित्य	2,20,000	2,43,900
थेट वेतन	4,42,500	2,66,250
थेट खर्च	2,04,750	46,050
उप करार शुल्क	41,250	33,750
प्रशासकीय शुल्क	4,08,750	2,21,250
पर्यवेक्षण शुल्क	95,550	-
वास्तुविशारद शुल्क	78,000	40,500

वीज शुल्क	73,200	-
प्रारंभी जारी केलेले संयंत्र	33,75,000	18,00,000
शेवटी कंत्रास्थळावरील साहित्य	1,09,500	81,000

संयंत्राच्या मूळ किमतीवर दरवर्षी 20% दराने घसारा काढा

तुम्हाला 31 मार्च 2023 रोजी संपलेल्या कालावधीसाठी कंत्राट C1 आणि कंत्राट C2 खाते तयार करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न .3. एक उत्पादन X, Y आणि Z या तीन प्रक्रियेतून जाते. खालील तपशील 31-3-2023 रोजी संपलेल्या वर्षातील आर्थिक पुस्तके आणि नोंदीतून उपलब्ध आहे. (20 गुण)

तपशील	X	Y	Z
कच्चा माल पाठवला (नगांत)	32,000	---	---
कच्चा माल प्रति नग दर	16	---	---
वेतन	36,000	24,400	22,000
संयंत्र खर्च (रु.)	10,000	14,000	13,200
थेट खर्च (रु.)	20,800	10,000	7,500
उत्पादन खर्च (रु.)	50% of sundry material	40% of direct Labour	6,800
सामान्य घट (%)	5%	10%	12%
भंगाराचे मूल्य (प्रति नग)	12	10	15
उत्पादन (नगांत),	30,000	27,500	22,800

प्रत्येक प्रक्रियेचे उत्पादन थेट पुढील प्रक्रियेकडे जाते आणि शेवटी तयार मालसाठ्या कडे जाते.

आपण पुढील खाते तयार करणे आवश्यक आहे:

- प्रक्रिया खाते
- सामान्य तोटा खाते
- असामान्य तोटा खाते
- असामान्य लाभ खाते

किंवा

प्रश्न ३) मे/से. फ्लॉवर्स एंटरप्रायझेस लिमिटेड तुम्हाला मार्च, 2023 महिन्यासाठी A, B आणि C प्रक्रियेबद्दल खालील माहिती प्रदान करते: (20 गुण)

तपशील	प्रक्रियां A	प्रक्रियां B	प्रक्रियां C
मूलभूत कच्चा माल प्रक्रियेच्या प्रारंभी सादर केला (युनिट)	20,000	4,000	2,000
प्रति नग कच्च्या मालाची किंमत (रु.)	20	12	18
वास्तविक उत्पादन (युनिट)	18,500	18,000	11,000
थेट खर्च (रु.)	1,65,000	1,75,000	1,95,000
थेट वेतन (रु.)	1,30,000	1,08,720	1,28,132
अप्रत्यक्ष साहित्य (रु.)	21,500	9,200	6,500
कारखाना खर्च (रु.)	68,500	50,210	80,000
सामान्य नुकसान (प्रक्रियेत सादर केलेल्या एकूण कच्च्या मालावर %)	5%	10%	12%
प्रति नग भंगार मूल्य (रु.)	6	4	8
उत्पादन पुढील प्रक्रियेत हस्तांतरित केले (%)	70%	60%	---
प्रक्रियेच्या शेवटी उत्पादन विकले (%)	30%	40%	100%
प्रक्रियेच्या शेवटी विकल्या गेलेल्या उत्पादनाची प्रति नग विक्री किंमत (रु.)	44	55	90

वरील माहितीवरून प्रक्रिया खाती तयार करा.

प्र 4) अमृत उत्पादक कंपनीच्या 1 एप्रिल 2022 रोजीच्या परिव्यय खात्यातील शिल्लक खालीलप्रमाणे आहेत (20 गुण)

	वर्ग रु .	जमा रु
कच्चा माल नियंत्रण खाते	34,000	
प्रगतीपथावरील मालसाठा नियंत्रण खाते	45,600	
तयार माल नियंत्रण खाते	24,000	
परिव्यय नियंत्रण खाते		1,03,600

31 मार्च 2023 रोजी संपलेल्या वर्षातील व्यवहार खालीलप्रमाणे आहेत:

तपशील	रु .
कच्च्या मालाची खरेदी	1,00,000
उत्पादनासाठी जारी केलेली सामग्री	94,000
थेट वेतन	1,40,000

कारखाना परिव्यय खर्च	80,000
विक्री आणि वितरण परिव्यय खर्च	32,000
कारखाना खर्च वसूल केले	88,000
विक्री आणि वितरण खर्च वसूल केले	31,500
विक्री	4,00,000
शेवटी प्रगतीपथावरील मालसाठा	50,000
शेवटी साहित्याचा साठा	40,000
शेवटी तयार मालाचा साठा	30,000

तुम्हाला खालील खर्च नियंत्रण खाती तयार करणे आवश्यक आहे:

- अ) कच्चा माल नियंत्रण खाते
 ब) प्रगतीपथावरील मालसाठा नियंत्रण खाते
 क) तयार वस्तू नियंत्रण खाते
 ड) परिव्यय नियंत्रण खाते
 इ) परिव्यय नफा तोटा खाते

किंवा

प्र 4अ) खालील तपशीलांवरून, तुम्हाला पुढील गणना करणे आवश्यक आहे:

(10 गुण)

- 1) नफा/ आकारमान गुणोत्तर
- 2) ना नफा ना तोटा विक्री
- 3) रु.2,50,000 विक्री झाल्यावरचा नफा
- 4) रुपये 50,000 नफा मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री
- 5) दुसऱ्या वर्षीची सुरक्षिततेची सीमा

वर्ष	विक्री रु	नफा रु
I	3.75.000	25,000
II	4,50,000	40,000

Q 4B) पुढील माहितीवरून सामग्री खर्च भिन्नता, सामग्री वापर भिन्नता, सामग्री दर भिन्नता ची गणना करा:

(10 गुण)

उत्पादनाच्या 10 नगांसाठी मानक प्रमाण
 साहित्य 70 किलो @ 5 रुपये प्रति किलो.
 महिन्यासाठी वास्तविक उत्पादन = 12,000
 वास्तविक साहित्य किंमत प्रति किलो = @ रु.5.5
 महिन्यात वापरलेली सामग्री = 80,000 किलो

प्र. 5 अ) कॉन्ट्रॅक्ट अकाउंटची वैशिष्ट्ये आणि अपूर्ण रेकॉर्डवरील नफ्याची गणना याबद्दल तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या. (१० गुण)

प्र 5 ब) मार्जिनल कॉस्टिंग म्हणजे काय? (१० गुण)

किंवा

प्र 5) संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) (20 गुण)

- i सामान्य समायोजन खाते
 - ii सामान्य आणि असामान्य नुकसान
 - iii श्रम कार्यक्षमता भिन्नता
 - iv भिन्नता विश्लेषणाचे महत्त्व
 - v. प्रारंभिक खर्च
 - vi क्रियाकलाप आधारित खर्च
-